

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**Kristýna Semecká*****Wipe out – Lokalismus v reflexi českých surfařů*****Praha: FHS UK, 2024, 100 NS**Vedoucí práce: **Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.**Oponent: **Mgr. Lucie Remešová****Představení tématu:**

Předložená bakalářská práce Kristýny Semecké se zabývá zajímavým a originálním tématem lokalismu. Jedná se o projevy nevraživého chování ze strany místních surfařů vůči cizím surfařům, mezi které patří např. taktika teritoriálně nemístní surfaře vytlačovat. Ta může nabírat až formy agresivního chování. Studentka tento fenomén sledovala v rámci reflexe vybraného vzorku českých surfařů, kteří s ním mají zkušenosti v různých koutech celého světa. Analyzuje jeho podoby, příčiny, dopady a také možná řešení, jak se tomuto jevu vyvarovat.

Za matoucí považují samotný název práce ***Wipe out – Lokalismus v reflexi českých surfařů***. Slangové spojení *wipe out* i termín *lokalismus* nejsou lidem mimo surfařskou komunitu běžně známé, pro většinu čtenářů je tak název nepochopitelný. Název práce je však matoucí i pro ty, kteří termíny *wipe out* a *lokalismus* znají, jelikož propojení obou termínů považují za poněkud vágní. Studentka tuto volbu vysvětluje v úvodu následovně:

Jelikož wipe out označuje nechtěné ukončení jízdy na surfu napadlo mě ho propojit právě i s konceptem lokalismu. (...) lokalismus je taktika místních surfařů teritoriálně vytlačit nemístní surfaře. (...) Oba termíny, jak wipe out, out, tak lokalismus představují pro surfaře nešťastné ukončení jízdy na prkně. (str. 6-7)

Lokalismus má však daleko více podob než „nešťastné ukončení jízdy na prkně“, oběti lokalismu se na prkno ani nemusí dostat atd.

Formální stránka:

Rozsah práce přes 100 NS je spíše nadstandardní, studentka však v textu nemá žádnou zbytečnou „vatu“ a jedná se o kvalitní a propracovaný vhled do zkoumané problematiky. Všechny speciální výrazy jsou také vhodně vysvětleny v hojných poznámkách pod čarou a práce je doplněna obrázkovou přílohou. Nalezneme v ní však několik formálních nedostatků:

- Stylistické nepřesnosti, např.: *Wipe out je v oblasti surfingu označuje nešťastné (...)*. (str. 6)

...surfař přepadne přes přední část prknu dopředu do vody. (str. 7)

...jak čeští surfaři lokalismus reflektují, jaké strategie volí, když se s ní setkají... (str. 7)

...fenomén lokalismu a teritoriality v prostředí, kde k nich dochází... (str. 27)

První ji spatříme z výšky skal, přes kterému musíme projet... (str. 31)

Čím zkušenější surfař je, tím je i větší pravděpodobnost, že se s lokalismem již setkat. (str. 32)

...Němce, který si místní spot hlídal aplikování lokalismu. (str. 52)

Dále např. zkomolení jména; *Wocquont* místo *Wacquant* (str. 16) atd.

- Velmi zvláštní úprava práce do jednotlivých a od sebe oddělných odstavců ztěžuje orientaci v samotném textu.

- Celá 4. kapitola věnující se empirické části má chybné číslování a kapitola 4.3.1. zcela chybí.

- V bibliografii by bylo přehlednější oddělit odborné a neoborné zdroje, nikoliv knihy a internetové zdroje, které jsou zároveň odborné.

Relevance teoretických východisek:

Studentka si pro svou práci zvolila relevantní teoretická východiska a celá teoretická část práce je dobře zpracovaným, vyčerpávajícím a podrobným uvedením do problematiky předkládaného výzkumu.

Nejdříve je věnována pozornost historii surfingu, a jak studentka správně uvádí, toto historické a kontextuální ukotvení je důležité pro pochopení samotného fenoménu lokalismu. Ten je uchopen a zpracován vyčerpávajícím a kvalitním způsobem spolu s vymezením slangových názvů pro surfaře – *soul surfer* vs. *kook* a s dalšími souvisejícími tématy.

Zajímavá je také reflexe propojenosti lokalismu s kolonialismem, s konceptem různých druhů kapitálu Pierra Bourdieu a subkulturního kapitálu Sarah Thornton.

V teoretické části mi však chybí alespoň rámcové zasazení výzkumu do tématu antropologie (sportovního) turismu a s tím související globalizace, komercializace a komodifikace. Jedná se o jevy neodmyslitelně spojené s lokalismem.

Vhodnost metodologie:

Metodologická část práce je velmi pečlivě, obsáhle a kvalitně zpracována. Studentka se postupně věnuje výzkumnému problému, cílům a otázkám, dále vlastní reflexivitě a situovanosti, výzkumným strategiím, výběru terénu a zkoumaného vzorku, profilům jednotlivých informátorů, konstrukci dat a jejich analýze a interpretaci. Řeší také etiku výzkumu.

Pro svou práci zvolila vhodnou kvalitativní metodu polostrukturovaných rozhovorů doplněnou zúčastněným pozorováním v Maroku v oblasti města Taghazout a Imsouane. Své informátory získávala pomocí metody sněhové koule a relevantním kritériem pro ni (logicky) byla zkušenost s lokalismem. Dle představení jednotlivých informátorů je zřejmé, že vzorek byl vhodně vybrán. Obě metody relevantně doplňovala daty z internetu (blogy, sociální sítě atd.).

Zpracování empirické části:

Empirická část předkládané práce je vhodně strukturovaná. Začíná „etnografickou fikcí“, která působí jako autentické zápisky z terénních poznámek a vykresluje jistou modelovou situaci lokalismu, která má představit kontext, ve kterém k němu může docházet. Jedná se o zajímavé a poutavé uvedení do celého tématu (vysvětlení, co je to „etnografická fikce“ však mohlo být ponecháno v metodologické části práce). Následně je reflektován lokalismus skupinou českých surfařů v Maroku a popisován je kontrast mezi pohostinností „na souši“ a lokalismem „ve vodě“ (citace z rozhovoru mezi informátory Matějem a Petrem). Citace Petra „*Protože když tě pustí ve vodě, tak z toho nic nemaj.*“ by si však zasloužila hlubší reflexi, protože nadměrný lokalismus v důsledku negativně ovlivňuje i turistický ruch „na souši“. Studentka také píše o novém pravidlu, které umožňuje nemístním surf kempům fungovat v Maroku, pouze za dodržení podmínky, že jejich žáky bude učit místní instruktor. (str. 33) Jedná se o zcela opačný jev, než jsem v tomto terénu sama zaznamenala v letech 2010–2015, kdy kempy byly skoro výhradně cizí a místní se cítili zneužívání. Jedná se o oficiální pravidlo? Kdo ho vydal? Toto téma můžeme probrat při obhajobách.

Následují kapitoly 4.2.1. *Zkušenosti s lokalismem*, 4.2.2. *Jak lokalismus reflektují čeští surfaři*, 4.2.3. *Důvod lokalismu* a 4.2.4. *Prevence lokalismu*. Zde informátoři z řad zkušených surfařů sdílí své reflexe a zážitky s tímto fenoménem z různých oblastí světa. Studentka je rozebírá a analyzuje. Jedná se o kvalitně zpracovanou část, která tvoří jádro celého výzkumu. Všechny čtyři kapitoly se však týkají základního tématu celé bakalářské práce, tedy *reflexe lokalismu českými surfaři*. Bylo by přehlednější, pokud by se jednalo o název celé kapitoly, které by byly podřazeny ostatní podkapitoly na téma zkušenosti, prevence atd. Samostatnou podkapitolou měla být dále reflexe článku Jana Moleše „*Lokalismus po česku*“, protože se jedná o úplně jiné téma a nárokování si umělé vlny na

Vltavě. Jak již bylo uvedeno, celá 4. kapitola je také chybně očíslována a působí tak jako celek zmatečným dojmem.

Kapitola 4.3.3. je věnována genderu a studentka zde uvádí: *Gender je důležitou součástí i dnešního surfingu, jelikož se stále jedná o rozhodující faktor.* (str.51) Je tím myšlen rozhodující faktor surfingu jako takového nebo pouze surfingu v kontextu lokalismu? Gender jistě hraje významnou roli, bylo by však sporné tvrdit, že rozhodující.

Mimořádně sporná a vágní je také analýza spojující sexuální obtěžování s lokalismem:

Marie však pokračuje následně druhým případem, kdy v její zkušenosti femininní gender sehrál negativní roli. Způsobil totiž sexuální obtěžování, které vůči ní praktikoval mladý místní surfař. Sama Marie však toto sexuální obtěžování nechce přímo označovat za praktiku lokalismu. Takové konkrétní jednání by se však za praktiku lokalismu mohlo označit. Sexuálním obtěžováním lokál může cizího surfaře/surfařku z místa odrazovat. (str. 51)

Dalším důležitým aspektem je to, že není uvedeno, na jakých místech mají citované informátorky (Marie a Anežka) dané zkušenosti. Z kulturního kontextu daného místa je velký rozdíl v tom, jak k ženě přistupuje Maročan, Peruánce nebo např. Australan, protože ve všech těchto zemích hraje gender diametrálně jinou roli. Místo je zmíněno pouze u Kláry (Bali), její příklad však není v tomto kontextu vypovídající, protože lokalismus na ní aplikoval cizinec, pravděpodobně Němec.

Shrnutí a závěr:

Předkládaná bakalářská práce studentky Kristýny Semecké je zdařilá. Studentka si vybrala zajímavé a originální téma, které kvalitně zpracovala. Strukturace textu je také dobře zvolená, jednotlivá témata i podkapitoly na sebe vhodně navazují, doplňují se a vytváří koherentní celek (až na poněkud problematicky členěnou 4. kapitolu). V teoretické části je tématu lokalismu věnován obsáhlý prostor a je uvedeno i zasazení do historického kontextu. Stěžejní, empirická část práce je také zdařilá a opírá se o množství reflexí a rozhovorů. I závěr je koherentním shrnutím a analýzou výsledků, ke kterým studentka ve svém výzkumu dospěla. Jedinou menší slabinou jsou občasné zobecňující závěry (např. ohledně role genderu). Jako celek však práce působí propracovaně a promyšleně a zjevná dobrá obeznamenost studentky s daným tématem.

Hodnocení:

Přes výše popsané nedostatky je práce zdařilá, kvalitní, pečlivě zpracovaná a splňuje všechny potřebné parametry. Práci proto **doporučuji k obhajobě** a hodnotím ji známkou **1-2**.

Čtyřkoly, 13.9.2024

Lucie Remešová